

ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
จังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา *

NEEDS ASSESSMENT OF PROJECT-BASED EDUCATION MANAGEMENT OF
ANGTHONG VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES UNDER THE OFFICE OF THE
VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

[1] สุวัชชัย มงคลธง Suwatchai Mongkolthong [2] บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart

[3] ลำพอง กลมกุล Lampong Klomkul

[1], [2] [3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: watsena1618@gmail.com

Article Received: September 2, 2023. Revised: November 20, 2023. Accepted: November 23, 2023.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรในการวิจัยทั้งหมดคือครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ และวิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง จำนวน 165 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าความถี่และค่าร้อยละ 2) ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร ($PNI_{Modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความจำเป็นทุกด้าน $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.159-0.206 ในภาพรวม $PNI_{Modified} = 0.186$ เมื่อพิจารณารายด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านวัดประเมินผล ด้านกิจกรรม ด้านสื่ออุปกรณ์ และด้านหลักสูตร ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; การจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐาน; อาชีวศึกษา

*บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพนธ์เรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานตามหลักอิทธิบาท 4 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research article is to study the needs and necessities of project-based education at vocational education institutions in Ang Thong Province. Under the Office of the Vocational Education Commission This is a quantitative research using a questionnaire. All research populations are teachers in educational institutions under the jurisdiction of vocational education institutions in Ang Thong Province. Under the Office of the Vocational Education Commission, 3 locations are Ang Thong Technical College Wiset Chaichan Vocational College and Pho Thong Vocational College, 165 people, and analyzed the data as follows: 1) general information of the respondents Find the frequency and percentage. 2) Data on the level of opinions regarding the needs and necessities of project-based education at vocational educational institutions in Ang Thong Province using analysis to find the mean and standard deviation. and analyze needs and prioritize needs using the formula (PNI)

The results of the research found that there is a need for project-based education in vocational education institutions in Ang Thong Province. Under the Office of the Vocational Education Commission It is necessary in every aspect. PNIModified is between 0.159-0.206 overall. PNIModified = 0.186 when considering each aspect. The area with the number 1 need is learning management, followed by measurement and evaluation, activities, and media equipment. and curriculum, respectively.

Keywords: Necessary Needs; Project-Based Education Management; Vocational Education

บทนำ

การศึกษามีความสำคัญต่อชีวิตของเราทุกคน และเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหาองค์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันในการทำงานและสร้างความสำเร็จในชีวิต เราทุกคนปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษานั้น ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในปัจจุบัน พวกเราแต่ละคนต้องแสวงหาหลักสูตร สถาบันการศึกษา หรือสถานศึกษาที่สำคัญๆ เพื่อรวบรวมความรู้ได้อย่างจริงจังและในอนาคต ระบบโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โลกาวัดวันส่งผลกระทบต่อหลายสิ่งหลายอย่างในสังคม ไม่เว้นแต่ระบบการศึกษาที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมโลกปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อทำให้เกิดความทันสมัยและการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน และนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คนดีที่มีความรู้และเป็นคนที่มีความสุข หลักการสำคัญคือการศึกษาคือการศึกษาตลอดชีวิตของผู้คน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (มาตรา 8) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (มาตรา 22) ให้ความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการ (มาตรา 23) จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์และปฏิบัติจริง คิดเป็น ทำเป็นรักการอ่านใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา (มาตรา

24) จากการให้ความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิต ได้กำหนดการศึกษาออกเป็น 3 รูปแบบ (มาตรา 15) การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำหรับแนวทางการศึกษาในยุคปัจจุบันเพื่อให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง คิดเป็น คิดอย่างรอบคอบ แก้ปัญหาได้ตามวัยและเกิดการเรียนรู้กับสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างไม่รู้จักสิ้น ซึ่งการจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการศึกษาอย่างลุ่มลึกในเรื่องที่เด็กมีความต้องการและสนใจที่จะเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเกิดการเรียนรู้ในลักษณะที่เด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) การเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัส ด้วยประสบการณ์ตรงและลงมือปฏิบัติ (Active Learning) (Katz, L.G. and Chard, S.C., 1994) สอดคล้องกับที่ นันทิยา ชัยชนะเลิศ (2561) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการคือ การจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกโดยเรื่องที่เรียนมาจากความสนใจของผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนมีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องที่ศึกษานั้นๆ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวางแผนร่วมกันในการศึกษาหาข้อมูลความรู้การจัดกิจกรรมมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสังเกตสำรวจสิ่งต่างๆ อย่างใกล้ชิดรวมถึงแนวการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมอย่างมาก สำหรับรูปแบบการศึกษาในยุคปัจจุบัน คือ แนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเองซึ่งหนึ่งในแนวการเรียนรู้ในลักษณะนี้ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดแนวทางหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) หลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบโครงการนั้นคือการส่งเสริมให้เด็กศึกษาสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยความลุ่มลึกตามความสนใจ ผ่านกระบวนการคิดและแก้ปัญหาจากตัวของเด็กเอง จนได้คำตอบที่ต้องการเพื่อนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้นำเสนอต่อผู้อื่น โดยมีระยะเวลาในการดำเนินการเท่ากับปริมาณเนื้อหาและเพียงพอต่อความสนใจของเด็กส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีครูเป็นผู้แนะนำและอำนวยความสะดวก การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งเกิดจากพื้นฐานปรัชญาพัฒนามนุษย์ที่เน้นให้เด็กเรียนรู้จากการกระทำและได้ประสบการณ์จริงเป็นการเรียนรู้อย่างลุ่มลึกในเรื่องที่เด็กสนใจด้วยการสืบค้นหาคำตอบ โดยการลงมือปฏิบัติและหาประสบการณ์จากปรากฏการณ์จริงด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่เด็กใช้ตั้งแต่เริ่มโครงการจนสิ้นสุด โครงการ กิจกรรมทัศนศึกษาเด็กได้สัมผัส รับรู้สังเกตและมีปฏิสัมพันธ์จากสิ่งที่ปรากฏอยู่จริงด้วยตนเอง กิจกรรมสืบค้น เด็กทำการค้นคว้าเพื่อหาข้อความรู้ที่ต้องการอาจมาจากหนังสือ บุคคล สถานที่ ด้วยการอ่าน ถาม การสนทนา เพื่อให้เด็กได้ข้อมูลลุ่มลึกมาสนับสนุน โครงการให้บรรลุเป้าหมาย กิจกรรมนำเสนอผลงาน โดยการอธิบายบรรยายหรือจัดแสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากโครงการ ซึ่งกระบวนการนี้ช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาความรู้ด้านเหตุผล ทักษะการสังเกต รวมทั้งวิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเสนอ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับวัฒนา มัคคสมัน (2554) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์แบบโครงการเป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างลุ่มลึกโดยเรื่องที่เรียนมาจากความสนใจของเด็ก การจัดกิจกรรมมุ่งให้เด็กมีประสบการณ์ตรงกับเรื่องที่ศึกษานั้น โดยเปิดโอกาสให้เด็กสังเกตอย่างใกล้ชิดจากแหล่งเรียนรู้เบื้องต้นอาจใช้ระยะเวลาที่ยาวนานอย่างเพียงพอ ตามความสนใจของเด็กเพื่อให้เด็กค้นพบคำตอบแล้วนำความรู้ที่ได้มาเสนอในรูปแบบต่างๆ โดยนำเสนอความรู้ต่อเพื่อน คุณครู ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จนั้น เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่อยู่ในช่วงการเติบโตควรได้รับการพัฒนานาศักยภาพ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เด็กจะได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ลงมือปฏิบัติ สืบค้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเองในเรื่องที่ตนสนใจอยากรู้ อยากเห็นและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบการคิดและการ

ปฏิบัติอย่างมีระบบซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถด้านการสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบเพิ่มมากขึ้น

ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งของการขาดความก้าวหน้าคือคุณภาพการสอนไม่ได้มาตรฐานและไม่ตรงกับสภาพที่เป็นอยู่ คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาไม่มีคุณภาพ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนที่อิสระตามบริบทชุมชน การขาดมุมมอง หรือโลกทัศน์ทางการศึกษาที่แคบ การขาดการเชื่อมโยงหรือบูรณาการระหว่างสังคมกับสถาบันการศึกษาและเนื้อหาของสาขาวิชาต่างๆ สภาพเหล่านี้ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยด้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาจำนวนมาก (จารึก อยะวงค์, 2560) จากปัญหาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาหลักสูตร ปัญหาสังคม และปัญหาการจัดการ นับเป็นปัญหาสำคัญและต้องรีบแก้ไขอย่างเร่งด่วน งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างพัฒนาให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และเป็นผู้มีคุณธรรม ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบให้เยาวชนไทยเห็นความสำคัญในการศึกษา ศาสนาที่ตนนับถือ สามารถใช้เป็นหลักยึดในการดำรงชีวิตอย่างมีสติและมีความสุขได้ สนุกสนาน และเข้าใจง่าย ด้วยรูปแบบกิจกรรมที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และทันกระแสสังคม เพราะหากเยาวชนมีจิตสำนึกในการดำรงชีวิตด้วยคุณธรรมความดีงามแล้ว

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีทำการวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย ประชากรในการวิจัยคือครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 3 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ และวิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง จำนวน 165 คน และใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับศึกษาความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแปรค่าเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ของ Likert (1967)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ส่งแบบสอบถามผ่านโปรแกรมประยุกต์ (Application line) ส่วนตัวในการเก็บข้อมูล เพื่อทำดัชนีนิพนธ์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบ 2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านโปรแกรม

ประยุกต์ (Application line) ส่วนตัว พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 165 ฉบับ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับ 3) ดำเนินการศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) ติดต่อกับเก็บแบบสอบถามคืน การเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงถูกต้องมากที่สุดและนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาครั้งแรกรวบรวมตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป 4) ติดต่อบริษัทงานไปยังสถานศึกษาที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือขอความอนุเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณจากข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (2545) โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ตามสูตรของสุวิมล ว่องวานิช (2542) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ กิจกรรม และวัดประเมินผล ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	I	D	$PNI_{Modified}$	อันดับ
1. หลักสูตร	4.52	3.90	0.159	5
2. การจัดการเรียนรู้	4.68	3.88	0.206	1
3. สื่ออุปกรณ์	4.53	3.85	0.176	4
4. กิจกรรม	4.55	3.82	0.189	3
5. วัดประเมินผล	4.58	3.82	0.199	2
ภาพรวม	4.05	3.87	0.186	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความจำเป็นทุกด้าน $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.159-0.206 ในภาพรวม $PNI_{Modified} = 0.186$ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.206$) รองลงมาคือ ด้านวัดประเมินผล

($PNI_{Modified} = 0.199$) ด้านกิจกรรม ($PNI_{Modified} = 0.189$) ด้านสื่ออุปกรณ์ ($PNI_{Modified} = 0.176$) และด้านหลักสูตร ($PNI_{Modified} = 0.159$) ตามลำดับ และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบผลการวิจัยโดยละเอียด ดังนี้

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น ด้านหลักสูตร โดยรวม เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมวดวิชาทักษะชีวิต มุ่งเน้นทักษะการคิดและการตัดสินใจ รองลงมา คือ ครูมีการนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ปรับปรุงและพาดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รายวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทุกรายวิชา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการดำรงชีวิตของผู้เรียน ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสื่ออุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูใช้สื่อนวัตกรรม อุปกรณ์เทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง รองลงมา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในการผลิต พัฒนาสื่อการจัดการเรียนการสอน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้การสนับสนุนด้านสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอน ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรม โดยรวมและรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมดีขึ้น รองลงมา คือ รูปแบบการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับการประยุกต์ใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนจัดเก็บและนำความรู้มาใช้อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

ความต้องการจำเป็นในการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านวัดประเมินผล โดยรวมและรายข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูจัดทำเอกสาร หลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบวัดประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้อง และทันตามเวลาที่กำหนด รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ แบบฟอร์ม เครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์ในการวัดผลและประเมินผล ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาพรวมพบว่าประชากรมีความจำเป็น (PNI_{Modified}) เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อย ตามความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 2 วัดประเมินผล อันดับที่ 3 กิจกรรม อันดับที่ 4 สื่ออุปกรณ์ และอันดับที่ 5 หลักสูตร ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง อันดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะเหตุผล คือ 1) สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม ซึ่งโครงการเป็นฐานส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์ พัฒนาทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ 2) ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ปัจจุบันนายจ้างต้องการพนักงานที่มีทักษะเฉพาะทาง สามารถทำงานได้จริง โครงการเป็นฐานช่วยให้นักเรียนมีผลงานเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาด 3) ช่วยให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ โครงการเป็นฐานให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อที่สนใจ ค้นคว้าวางแผน และดำเนินงาน สร้างความท้าทาย กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และความอยากรู้อยากเห็น 4) พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา โครงการเป็นฐานให้นักเรียนต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ หาทางออก และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 5) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โครงการเป็นฐานให้นักเรียนต้องทำงานร่วมกัน แบ่งปันหน้าที่ ความรู้ และความสามารถ ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร ความอดทน และความรับผิดชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564; วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง, 2565; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2564; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565)

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย คือ ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานเป็นการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบที่ผ่านกระบวนการสร้างตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างความรู้ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้พัฒนาออกแบบช่วยกันคิดแก้ปัญหา และปฏิบัติงานด้วยการทำโครงการโดยใช้การเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานโดยให้ผู้เรียนทำงานเป็นรายกลุ่ม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. หลักสูตร ประมวลวิชาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในสถานศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ซึ่งได้จากการนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาเพื่อให้ผู้รับการศึกษามีความรู้ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ การเรียนการสอนประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่เรียนการสอนแบบชั้นเรียนปกติที่สถานศึกษา (On Site) เรียนแบบทางเดียวผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลักโดยส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมหรือการเรียนรู้อย่างแบบทางไกล (On Air) เรียนแบบสองทาง โดยใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านระบบ Web Conference โดยใช้แอปพลิเคชัน ตามความเหมาะสม (Online) เรียน

แบบทางเดียวมีครูสอนจากต้นทาง สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทั้งอินเทอร์เน็ตบ้านและมือถือ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง (On Demand) โดยมีแผนการเรียนรู้ของครูและผู้เรียนร่วมกันทำงานโดยมีส่วนร่วม

3. สื่ออุปกรณ์ สิ่งที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเทคนิควิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางที่ใช้อย่างทอด นำความรู้ หรือทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็วในลักษณะต่างๆ จากผู้สอนไปยังผู้เรียนให้เข้าใจความหมายได้ตรงกันในการเรียนการสอน

4. กิจกรรม กิจที่ผู้สอนได้จัดการขึ้นอย่างมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าการสอนแบบธรรมดา ได้รับทั้งความรู้ ความสนุกสนาน และผู้เรียนต้องกระทำด้วยความตั้งใจทั้งทางสมองและทางกาย เพื่อเป็นการสนองความต้องการของผู้สอนให้บรรลุถึงจุดหมาย เช่น การสืบค้น การอภิปราย การแก้ปัญหา หรือการที่เด็กได้ใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายและสมองประกอบกันนับเป็นกิจกรรมแล้ว

5. วัดประเมินผล การตรวจสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้จัดให้ผู้เรียนนั้น สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นกระบวนการที่แสดงถึงการพัฒนาความก้าวหน้า ความสำเร็จ และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นการประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับชีวิตจริง เกิดจากพฤติกรรมความคิด และวิธีการปฏิบัติลักษณะบูรณาการ สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ สื่ออุปกรณ์ กิจกรรม และวัดประเมินผล พบผลการวิจัยที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำ

ผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ หมวดวิชาทักษะชีวิต มุ่งเน้นทักษะการคิดและการตัดสินใจ เหตุนั้น สถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ควรเพิ่มเวลาเกี่ยวกับวิชาทักษะชีวิตมุ่งเน้นทักษะการคิดและการตัดสินใจให้มากขึ้น

1.2 ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ความสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ เหตุนั้น สถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ควรเพิ่มการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถเชื่อมโยงทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติให้มากขึ้น

1.3 ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านสื่ออุปกรณ์ พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ครูใช้สื่อนวัตกรรม อุปกรณ์เทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติจริง เหตุนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ควรสนับสนุนงบประมาณให้ครูพัฒนาและใช้ สื่อนวัตกรรม อุปกรณ์เทคโนโลยีในการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมากขึ้น

1.4 ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านกิจกรรม พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ รูปแบบการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมดีขึ้น เหตุนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ควรเพิ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนช่วยให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมมากขึ้น

1.5 ความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของสถานศึกษา อาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านวัดประเมินผล พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 คือ ครูจัดทำเอกสารหลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบวัดประเมินผลการเรียนรู้ ได้ถูกต้องและทันตามเวลาที่กำหนด เหตุนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง ควรเพิ่มการฝึกอบรม ความรู้ให้ครูเกี่ยวกับเอกสารการวัดประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้องและทันตามเวลาที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า มีความจำเป็น ลำดับที่ 1 คือ การจัดการเรียนรู้ เหตุนั้น ควรทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 ควรศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมกับการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐานของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดอ่างทอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2564 - 2568**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- จารึก อยะวงค์. (2560). **การศึกษาไทย : ปัญหาอยู่ที่ไหนกันแน่**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- นันทิยา ชัยชนะเลิศ. (2561). **รายงานการจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) ควบคู่สารนิทัศน์ โดยใช้บริบทเป็นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านรวมมิตร**. รายงานวิจัย. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- วัฒนา มัคคสมัน. (2554). **การสอนแบบโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: วิ.พรินท์.
- วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง. (2565). **แผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 - 2569)**. อ่างทอง: วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). **แนวทางการจัดการศึกษาโดยใช้โครงการเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การค้าแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2565). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2562**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2542). **การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. รายงานวิจัย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Katz, L.G. and Chard, S.C. (1994). **Engaging children's mind: The project approach**. 10th ed. Norwood, New Jersey: Ablex.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale in Reading in Attitude Theory and Measurement**. Fishbein. New York: Wiley & Son.